

De bijzonder begaafde leerling zien, horen, begrijpen en ondersteunen

Leerlingen met kenmerken van begaafdheid en kenmerken van leer-en/ of gedragsproblemen zijn "dubbel bijzonder". Vaak worden deze bijzondere begaafde leerlingen niet als zodanig (h)erkend.

Welke signalen zijn van belang om hen beter te begrijpen?

Welke mogelijkheden zijn er om hen te begeleiden en ondersteunen?

Een kant en klaar antwoord daarop is niet mogelijk. Elke situatie en elke leerling is anders. Verken daarom welke strategieën succesvol kunnen bijdragen aan een kansrijke ontwikkeling van de talenten van deze kinderen.

Bespreek dit regelmatig met de leerling en stem dit optimaal af met zijn omgeving. Betrek hierbij in ieder geval ouders, school en medeleerlingen.

HOE GAAN WE HET REALISEREN?

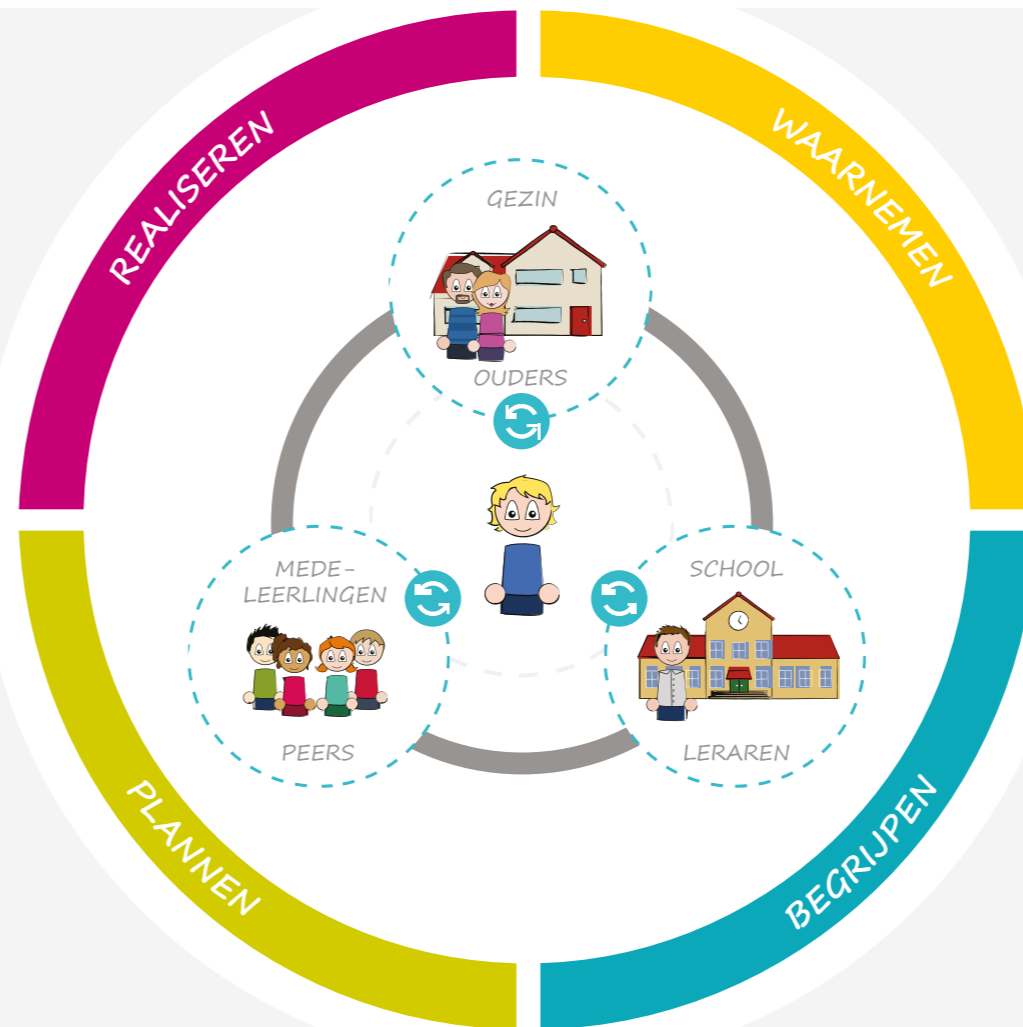
- Neem voldoende tijd om een gedragsverandering en positieve ontwikkeling in leerresultaten en houding te zien.
- Ga regelmatig in gesprek met de leerling: bemoedig, blijf consequent, biedt duidelijkheid.
- Geef feedback op inzet en inspanning.
- Investeer in een goede relatie met de leerling.
- Werk aan de basis van wederzijds vertrouwen tussen school en ouders.

Onderzoek en ervaar wat werkt en wat niet werkt. Erken de grenzen van je eigen mogelijkheden en schakel tijdig aanvullende (externe) expertise in.

WAT GAAN WE DOEN?

- Formuleer samen met de leerling en de ouders leervragen en doelen.
- Kijk hoe kwaliteiten ingezet kunnen worden.
- Vertaal behoeften naar concrete vaardigheden.
- Stel prioriteiten vast en stel haalbare doelen.
- Maak een inschatting van benodigde tijd.
- Bepaal samen op welke manier geëvalueerd wordt.

Beschrijf in het plan van aanpak: WAT de leerling gaat leren, HOE hij gaat werken, WIE hem begeleidt, WAAR en WANNEER het leren plaatsvindt.

WAT ZIEN WE?

- Gebruik informatie van meerdere betrokkenen: leerling, ouders, medeleerlingen, collega's.
- Verzamel gegevens op verschillende manieren: observaties, gesprekken, toetsen, observatie-/vragenlijsten.
- Breng de talenten, kwaliteiten, interesses en ondersteuningsbehoeften van de leerling in kaart.
- Let op signalen van een belemmering in de ontwikkeling op verschillende gebieden.

Creëer een veilige, rijke leeromgeving waarin de leerling óók zijn kwaliteiten kan laten zien.

WAT HEEFT DE LEERLING NODIG?

- Analyseer én interpreteer de verzamelde objectieve én subjectieve gegevens.
- Onderzoek de samenhang in de beschikbare informatie voor een beter begrip van wat de leerling nodig heeft.
- Vertaal dit naar wat de leerling nodig heeft van leraren, medeleerlingen, onderwijsomgeving en onderwijsmateriaal. Verken dit samen!

Geef de leerling zélf ook inzicht in zijn kwaliteiten en onderwijsbehoeften.

TALENT IN ONTWIKKELING

Onderzoek hoe de ontwikkeling van talenten wordt beïnvloed.

Verken samen welke kwaliteiten en uitdagingen de leerling in zichzelf ziet en welke kansen en belemmeringen hij ervaart in zijn omgeving.

Bespreek hoe talenten zichtbaar gemaakt kunnen worden en welke mogelijkheden er zijn om te leren omgaan met uitdagingen en belemmeringen.

COMMUNICATIE

Het is van groot belang dat ouders en school samen achter de leerling staan en hem bemoedigen.

Dit is een continu proces van afstemmen en vraagt een oplossingsgerichte manier van communiceren.

Neem bewust de tijd hiervoor, op een afgesproken tijdstip, zoveel mogelijk mét de leerling.

www.talentstimuleren.nl/thema/begaafdheid/omgeving/effectieve-communicatie

INZICHT IN BEHOEFTE

Leerlingen krijgen inzicht in hun sterke kanten en minder sterke kanten door te leren over hun eigen leer- en denkvoorkeuren.

Leer hen hier bewust gebruik van te maken en speel in op interesses van de leerling.

Stimuleer effectief leren door bij tegenslag opvattingen en werkwijzen ter discussie te stellen.

www.talentstimuleren.nl/thema/stimulerend-signaleren/inspelen-op-behoeften

DOELEN VOOR ONTWIKKELING

Het stimuleren van een brede ontwikkeling en heldere doelen stellen is belangrijk. Leer de leerling verantwoordelijkheid te nemen voor zijn eigen leerproces.

Stel vragen om na te gaan of de leerling goed op weg is en wat eventueel nog beter of anders kan.

Benut kansen en creëer mogelijkheden om de leerling zijn eigen koers te laten bepalen en zelf richting te geven aan zijn toekomst!

www.talentstimuleren.nl/thema/talentontwikkeling/model-kader-voor-ontwikkeling

EXTRA ONDERSTEUNING

Breng een ontwikkelingsperspectief van de leerling in kaart wanneer er onvoldoende vooruitgang zichtbaar is, of bij een vermoeden van een structureel onderliggend probleem.

Denk hierbij ook aan de inzet van beschikbare (externe) expertise binnen het samenwerkingsverband.

Een overzicht met aanbod en expertise van professionals, scholen en instanties is te vinden op www.slo.nl/thema/meer/talentontwikkeling.

Op welke gebieden heb jij extra ondersteuning nodig?

Je kunt op meerdere gebieden belemmeringen en uitdagingen ervaren. Waarbij heb jij ondersteuning nodig? Waar wil je extra aandacht aan besteden? Kun je misschien meer bereiken door anders te leren? Hoe kun je hierbij gebruik maken van je talenten en kwaliteiten? Zijn er kansen in je omgeving die je nog beter kunt benutten?

Onderzoek samen wat je sterke en minder sterke kanten zijn en hoe jij kan werken aan jouw leerpunten.

EMOTIONELE ONTWIKKELING

Het kan zijn dat je moeite hebt met het begrijpen van je eigen emoties en die van anderen. Je voelt je anders dan anderen en misschien voel je je niet begrepen. Je kunt het lastig vinden om nieuwe dingen aan te gaan.

Raak je gefrustreerd als iets niet meteen lukt? Durf je te werken aan dingen die je moeilijk vindt, te leren van fouten of hulp te vragen?

zelfvertrouwen, zelfbeeld, perfectionisme, angst, faalangst, emoties herkennen, tonen en controleren, gepast gedrag, terugtrekken, agressie

SOCIALE ONTWIKKELING

Je zou graag op een prettige manier met anderen willen omgaan en daarbij jezelf willen blijven. Het kan zijn dat je dit lastig vindt, bijvoorbeeld met samenwerken of in het maken van contact. Misschien wordt jouw manier van feedback geven niet altijd goed ontvangen.

Wat betekent vriendschap voor jou? Heb jij vertrouwen in jezelf en anderen?

omgaan met conflicten, gepast gedrag, aanpak bij samenwerken, aansluiting vinden, autoriteit, oogcontact

WELKE LEERPUNTEN GELDEN VOOR JOU?

REKENEN

Het kan zijn dat je bij rekenen bepaalde dingen nog lastig vindt. Het frustrereert je misschien dat dit niet vanzelf gaat, of dat je moeite hebt om eenvoudige sommen te automatiseren. Het kan ook zijn dat je niet bewust bent van tussenstapjes die je moet uitvoeren bij complexere opdrachten.

Heb jij voor sommen eigen manieren bedacht om ze op te lossen? Kun je dit uitleggen?

rekeninzicht, ruimtelijke oriëntatie, werktempo, werkgeheugen, tellen, automatiseren

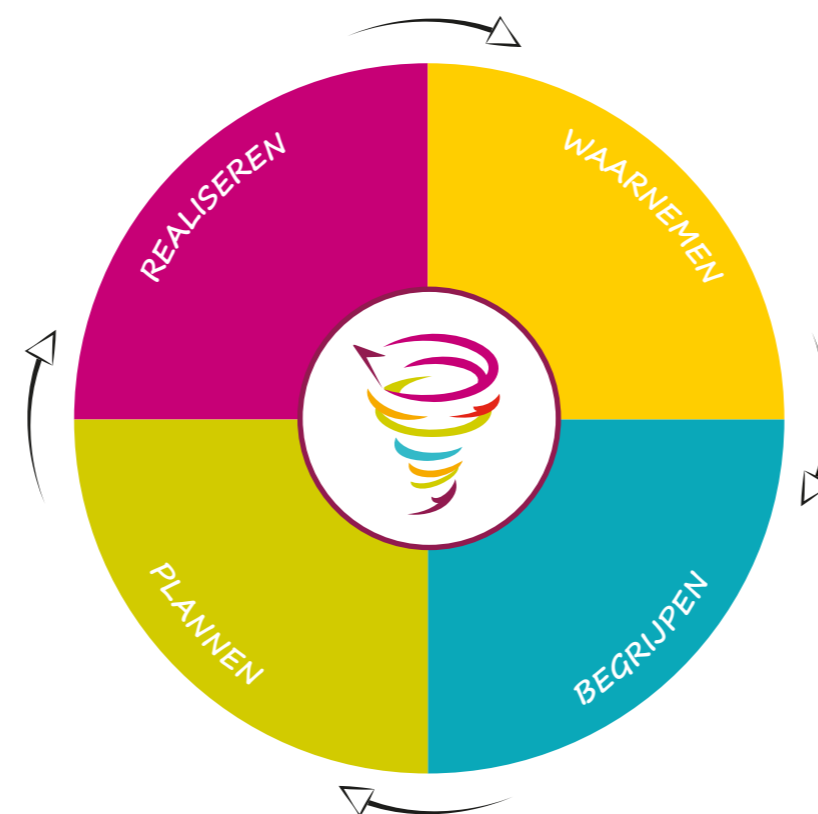

LEZEN EN/ OF SPELLEN

Vind je lezen en/of spellen lastig? Lees je niet graag of weinig? Lees je langzaam? Haak je af bij lange teksten? Heb je moeite met technisch lezen, bijvoorbeeld bij onbekende woorden?

Vind je het bij (multiple choice) vragen over een tekst lastig om te begrijpen wat er eigenlijk gevraagd wordt en om te bepalen waar de tekst vooral over gaat?

technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, grammatica, leesplezier, werkgeheugen

SPRAAK EN/ OF TAAL

Je kunt best slim zijn en toch moeite hebben met spreken en taal. Zo kan het zijn dat je het lastig vindt om de goede woorden te vinden. Of dat je moeite hebt met het verwerken van informatie, het luisteren naar instructies of het verwoorden van je gedachten.

woordvindingsproblemen, uitdrukkingsvaardigheid, informatieverwerking, auditieve waarneming

WERKHOUING

Als je aan het werk bent, is het belangrijk je aandacht hierop te richten. Het kan zijn dat je hier moeite mee hebt, bijvoorbeeld door dagdromen of doordat je snel afgeleid bent.

Is er sprake van verveling, gebrek aan uitdaging, of lukt het je niet jezelf te motiveren? Lukt het je om door te zetten, ook als iets niet je interesse heeft? Kan het zijn dat jouw overtuigingen je belemmeren in het leren?

concentratie, zelfstandig werken, uitgestelde aandacht, plannen, organiseren, leren in stappen, motivatie, zelfreflectie, hulp vragen

ZINTUIGEN

Het kan zijn dat allerlei zintuiglijke indrukken op een heel intense manier bij je binnen komen. Dat je bijvoorbeeld sterker ruikt, gevoelig bent voor harde geluiden of onrust om je heen. Je kunt echt 'vollopen' in je hoofd of in je gevoel door prikkels van buitenaf. Het kan ook zijn dat je juist erg bewust bent van wat er allemaal zou kunnen gebeuren.

Heb je vaak behoefte aan bewegen en/of friemelen?

beweeglijk, voelen, schrijfmotoriek, spierspanning, jezelf afsluiten, sensorische integratie, handelingen automatiseren,